

Sirküler No: 4514**Sirküler Tarihi: 25.07.2025****KONU: VADELİ İŞLEM VE OPSİYON SÖZLEŞMELERİNDE MÜŞTERİNİN KAMBIYOYA İLİŞKİN YÜKÜMLÜLÜK TOPLAMININ, SÖZLEŞME VADESİNDE MÜŞTERİYE KULLANDIRILAN KREDİ İLE YERİNE GETİRİLMESİ HALİNDE, BSMV UYGULAMASI**

Gelir İdaresi Başkanlığı İstanbul Vergi Defterdarlığınca verilen 09.10.2013 tarih ve 64597866-180[29-2013]-159 sayılı Özelgede, özetle;

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzda, bankanızın müşterileri ve diğer bankalar ile forward, para swapı, opsiyon ve benzeri türev ürünlere ilişkin faaliyetleri kapsamında vadeli işlem sözleşmeleri imzaladığı, 89 Seri No.lu Gider Vergileri Genel Tebliğine göre türev işlemlerinde sözleşme yükümlülüklerinin fiziki olarak yerine getirilmesi veya sözleşmenin nakdi uzlaşma ile sonuçlanması durumuna göre banka ve sigorta muameleleri vergisine (BSMV) tabi tutulduğu veya istisna edildiği, bankanızın sözleşme yükümlülüklerini vadede fiziki olarak yerine getirdiği belirtilerek bankanız ile müşteriniz arasında imzalanan vadeli işlem sözleşmeleri dolayısıyla müşterinizin bankanıza ödeyeceği yükümlülük toplamını sözleşme vadesinde bankanız tarafından kendisine kredi kullandırılması sonucunda sahip olduğu para ile yerine getirmesi halinde, söz konusu yükümlülüğün anılan Genel Tebliğ çerçevesinde fiziki olarak yerine getirilmiş olarak kabul edilip edilmeyeceği hususunda Başkanlığımız görüşü talep edilmektedir.

6802 sayılı Gider Vergileri Kanununun 28 inci maddesinin birinci fıkrasına göre, banka ve sigorta şirketlerinin 3226 sayılı Finansal Kiralama Kanununa göre yaptıkları işlemler hariç olmak üzere, her ne şekilde olursa olsun yapmış oldukları bütün muameleler dolayısıyla kendi lehlerine her ne nam ile olursa olsun nakden veya hesaben aldıkları paralar BSMV ye tabi bulunmaktadır.

6802 sayılı Kanunun 29 uncu maddesinin (p) bendinde, arbitraj muameleleri ile Türkiye'de kurulu borsalarda gerçekleştirilen vadeli işlem ve opsiyon sözleşmelerine ilişkin muameleler ve bu muameleler sonucu lehe alınan paraların BSMV den istisna olduğu, mükellefi belirleyen 30 uncu maddesinde ise BSMV yi banka ve bankerlerle sigorta şirketleri ödeyeceği hükme bağlanmıştır.

Ayrıca konuya ilişkin 89 Seri No.lu Genel Tebliğin "B-Kambiyo Muameleleri" başlıklı bölümünde, "...Bu kapsamda, dövizin TL veya döviz ile değişimini öngören ve bir tarafa alım, diğer tarafa da satış hakkı/yükümlülüğü veren vadeli işlem ve opsiyon sözleşmelerinde; sözleşme vadesinde söz konusu sözleşme yükümlülüklerinin fiziki olarak yerine getirilmesi (sözleşmenin fiziki teslim ile sonuçlanması), yani kambiyo işleminin ana unsur olması durumunda, bu işlemin kambiyo muamelesi olarak değerlendirilmesi gerekmektedir. Diğer taraftan, sözleşmenin vade tarihinde tarafların sözleşme dolayısıyla lehe aldıkları parayı hesaplayıp ödemek suretiyle sözleşmeyi sonlandırmaları halinde, sözleşmenin ana işlem olarak kabulü gerektiğinden, vadeli işlem ve opsiyon sözleşmelerinin nakdi uzlaşması ile sonuçlanmasının kambiyo muamelesi kapsamında değerlendirilmesi mümkün değildir.

Bu nedenle, fiziki teslimatla sonuçlanan döviz/TL ve döviz/döviz vadeli işlem ve opsiyon sözleşmeleri neticesindeki kambiyo işlemlerinde BSMV oranı sıfır olarak uygulanacaktır. Öte yandan, söz konusu sözleşmelerin nakdi uzlaşısı ile sonuçlanması durumunda ise, sözleşme dolayısıyla lehe alınan paranın hesaplanması ve bu tutar üzerinden %5 oranında BSMV hesaplanması gerekmektedir." açıklamaları yer almaktadır.

Öte yandan 89 Seri No.lu Genel Tebliğin "D-1-Genel Açıklama" bölümünde "...6802 sayılı Kanunun 29 uncu maddesinin (p) bendinde Türkiye'de kurulu borsalarda gerçekleştirilen vadeli işlem ve opsiyon sözleşmelerine ilişkin muameleler ve bu muameleler sonucu lehe alınan paralar BSMV den istisna edilmiştir. Bu istisna uygulamasına ilişkin açıklamalara 22/10/2010 tarihli ve 27737 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 87 Seri No.lu Gider Vergileri Genel Tebliğinin "C- Türkiye'de Kurulu Borsalarda Yapılan Vadeli İşlem ve Opsiyon Sözleşmelerine İlişkin İşlemlerde BSMV İstisnası" başlıklı bölümünde yer verilmiştir.

Yukarıda yer alan hüküm ve açıklamalara göre, Türkiye'de kurulu borsalarda gerçekleştirilen vadeli işlem ve opsiyon sözleşmelerine ilişkin muameleler ve bu muameleler sonucu lehe alınan paralar BSMV den istisna olup dövizin TL veya döviz ile değişimini öngören ve bir tarafa alım, diğer tarafa da satış hakkı/yükümlülüğü veren vadeli işlem ve opsiyon sözleşmelerinde; sözleşme vadesinde söz konusu sözleşme yükümlülüklerinin tamamının fiziki olarak yerine getirilmesi, yani kambiyo işleminin ana unsur olması durumunda, bu işlem kambiyo muamelesi olarak değerlendirilmekte ve yalnızca bu işlemlere BSMV oranının sıfır olarak uygulanması mümkün bulunmaktadır.

Ayrıca müşterileriniz ile yapılan vadeli işlem ve opsiyon sözleşmelerinde, müşterilerinizin vade tarihindeki yükümlülük toplamını bu tarihte bankanız tarafından kullandırılan kredi sonucunda sahip olduğu para ile gerçekleştirmesi ve dolayısıyla fiziki teslimatla sonuçlanan bir kambiyo işlemi niteliğinde olması durumunda, bu işlem sıfır oranında BSMV ye tabi tutulacaktır. Ancak kredi kullanımı, bu işlemin nakdi uzlaşısı ile sonuçlanmasında bir araç olarak kullanılıp kredinin açılıp kapatılarak sadece yükümlülük farklarının ödendiğinin tespiti halinde, beyan olunmayan BSMV tutarlarının 213 sayılı Vergi Usul Kanunu hükümleri çerçevesinde hesaplanacak ceza ve gecikme faizi ile birlikte bankanızdan aranacağı tabiidir.

Öte yandan, kambiyo işlemi niteliğinde olan vadeli işlem ve opsiyon sözleşmeleri dışındaki sözleşmelerde tarafların sözleşme yükümlülüklerini vadede fiziki olarak gerçekleştirilmesinin herhangi bir önemi bulunmamakta olup bu sözleşmeler dolayısıyla lehe alınan paraların %5 oranında BSMV ye tabi tutulması gerekmektedir.

Açıklamasına yer verilmiştir.

Bilgilerinize sunarız.

Ş.A. Yeminli Mali Müşavirlik A.Ş.

(*) İşbu belge içeriği sadece bilgilendirme amaçlı olup, buradaki açıklamalar dayanak gösterilerek yapılacak işlemler sonucunda doğacak zararlardan şirketimiz sorumlu değildir.